

Gübreleme :

Ekimle beraber dekara 12 kg saf azot, 9 kg saf fosfor verilir, bitki 40-50 cm boya ulaştığında ikinci defa 12 kg saf azot verilir.

Sulama :

İyi bir verim için değişen toprak yapısına göre 3-4 defa sulama yapılması gerekir. Bitkinin suya en çok ihtiyacı duyduğu dönem boğaz doldurma, tepe püskülü çıkarma ve süt olum dönemleridir.

Biçim zamanı :

En ideal biçim zamanı bitkide kuru madde oranının %27-32 arasında olduğu dönemde yapılan biçimlerdir. Bu dönemde yapılan silajdan azami kuru madde elde edilir ve bu silaj hayvanlar tarafından seçilerek yenir. Kuru madde oranının düşük olması, kuru madde veriminin düşmesine ve silo suyu kaybına neden olur, kuru madde oranının yüksek olması ise silaj yapımında sıkışma problemini yaratır. Bitkinin %27 kuru madde içerdiği dönem, ayırtgan olarak danenin üst kısmında çukurlaşmanın başladığı, danenin orta veya sert hamur olum dönemidir.

Silaj olum dönemi pratikte danedeki süt çizgisinin (sert ve sulu kısım arasında oluşan hat) durumuna göre saptanır. Süt olum döneminden olgunlaşma dönemine doğru gidildikçe, danedeki süt çizgisi danenin taç kısmından

koçana bağlandığı noktaya doğru hareket eder. Tarlının farklı yerlerinden tesadüfen alınan koçanlar ortadan bölünerek danedeki sert ve sulu kısım arasındaki oran gözlenir. Bu oran çeşide göre 2/4 veya 3/4 olduğunda yani danenin yarısı veya 3/4'ü sertleştiğinde bitkiler silaj uygunluğuna gelmiş demektir.

Parçalama iriliği :

İyi bir silaj elde edebilmemizin temel şartlarından biri parçaların küçük ve homojen olmasının sağlanmasıdır. Biçim bu amaca uygun olarak geliştirilmiş tek veya birden fazla sıra biçilebilir özel mısır silaj makineleri ile yapılır. Bu makineler mısır bitkisini yaklaşık 1 cm'ye kadar parçalayabilir. Küçük parçalanmış silajda sıkışma kolay olur, danenin büyük bir kısmının parçalanması garantilenir, silajın sindirimi kolay olur. Koyunların tersine, süt inekleri silajdaki parçalanmamış yani bütün daneleeri sindiremezler. Bu nedenle silajdaki danenin büyük bir kısmının parçalanmış en azından ezilmiş olmasına dikkat etmek gerekir.

EGE TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

P K 9 Menemen - 35661 İZMİR
Telefon (0232) 846 1331 (pbx)
Faks (0232) 846 1107
©ETA E Matbaası - 1996

**T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
EGE TARIMSAL ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ**

ÇİFTÇİ BROŞÜRÜ No 81

SİLAJLIK MISIR TARIMI

Dr. Asuman Oğuz

Gerek süt, gerekse besi hayvanı yetiştiriciliğinde kaliteli yemün, hayvanların verim performansı üzerine etkilerinin önemi anlaşıldıkça, silaj mısırda arzu edilen kalite değerlerine sahip, yüksek kuru madde içeren hibritlere önem verilmeye başlanmıştır. Silaj yapılan bitkiler arasında mısır dekara enerji üretim açısından en üstün bitkidir. Mısır silajının diğer üstünlükleri, tarımın ve silajlama tekniğinin tamamen mekanize olması ve hayvanlar tarafından seçilerek yenmesidir. Ancak mısır silajında protein ve mineral madde miktarı yetersiz olduğundan mutlaka silajın diğer yem bitkileriyle protein ve mineral maddelerle takviye edilmesi gerekir.

Toprak istekleri :

Mısır her ne kadar tarıma elverişli her türlü toprakta yetişirse de, verimli, drenajı iyi, derin ve su tutma kapasitesi yüksek olan topraklarda daha iyi yetişir.

Tarla hazırlığı :

Mısır danesi ilik, yeteri kadar tavlı, iyi havalandırılmış dane ile temas edecek kadar ufalanmış topraklarda kolay çimlenir. Bu şartları sağlamak için toprağın en az 15-20 cm derinlikte işlenmesi gerekir. Ana ürün tarımında önceki bitki artıklarının toprağa gömülüp, çürümesi ve kış yağışlarının daha iyi depo edilebilmesi için sonbaharda ilk sürümün yapılması iyi olur. Sonbahar veya ilkbaharda 15-20 cm derinlikte sürülen toprak daha sonra diskaro ve tırmakla işlenip toprak iyice ufalanır. Toprak tavının kaçmaması için bastırmak (sürge çekmek) yararlı olur. İkinci ürün tarımında yetiştirme sezonu çok kısa olduğundan toprak hazırlığının çok kısa bir süre içinde tamamlamak gerekir. Bu işleme şekilleri şöyle aralanabilir:

- anızın sulanıp işlenmesi,
- anızın kuru sürülüp, işlenmesi, anıza ekip sulama; anız mibzeri ile hasat edilen yere ekim yapılır, hemen (mümkünse yağmurlama) sulama yapılır
- anızı sulayıp ekim yapma: Anız sulanır, tava gelince normal veya anız mibzeri ile ekim yapılır.

- azaltılmış toprak işleme: Anızda diskaro-kazayağı ve tırmak gibi aletlerle yüzeyden işleme yapıp sonra ekim yapılabilir. On bitkide normal toprak işleme yapıldığı için derin toprak işlemenin yapılmaması ikinci üründe önemli değildir.

Çeşit seçimi :

Silajlık olarak geliştirilmiş özel hibrit çeşitler bulunmamaktadır. Genellikle yüksek dane verimine sahip, uzun boylu çeşitler, silaj için daha uygundur. Kamu kuruluşlarınca geliştirilen hibrit çeşitlerden TTM-8119 ve TTM-815 çeşitleri: İzmir, Manisa, Aydın, Denizli ve Muğla; TTM-813 çeşidi ise: Bursa, Balıkesir ve Çanakkale illeri için uygun silajlık çeşitlerdir.

Ekim zamanı :

En uygun ekim zamanı toprak sıcaklığının 13-15° C olduğu zamandır. Toprak sıcaklığının 10° C'nin altında olduğu durumlarda çimlenme olmaz. Ekimin yapıldığı tarihten itibaren çıkış ve erken gelişme dönemlerinde toprak sıcaklığı oldukça önem taşımaktadır. Bölgemizde ana ürün için ekim zamanı uzun yıl ortalamalarına göre nisan ayının ikinci yarısıdır. İkinci ürün için toprak sıcaklığı sorun olmadığından buğday hasadından sonra yani haziran ayının son yarısında ekim yapılmalıdır. İkinci ürün mısır ekimi geciktikçe koçan ve sap kırdırı

zararının boyutları artmaktadır. Ekim derinliği, ekim zamanı ve toprağın nemine bağlıdır. Normal ekimler 5-8 cm derinlikte olmalıdır. İkinci ürün ekilişlerinin ana ürüne göre daha derin yapılması gerekir.

Bitki sıklığı :

Teorik olarak silaj mısırda optimum bitki sıklığı dane mısırına göre en az %10 daha fazladır. Bu sıklığın üzerine çıktığında her ne kadar yeşil madde verimi artmaktaysa da kuru madde verimi pek fazla artmadığından bitki sıklığını daha fazla artırılmasının bir yararı yoktur. Dekara atılacak tohumluk miktarı hesaplanırken, olası çimlenme, zararlı, hastalık, derine düşme, alet-ekipman kayıpları dikkate alınarak, normal bitki sıklığının %10-15 fazlası düşünülmemelidir. Serpme ekimlerde ve ikinci ürün anıza ekimlerde yine %10-15 daha fazla tohum atılmadıkça TTM-8119 ve TTM-815 çeşitleri için ideal bitki sıklığı dekara 9000 bitkidir.

Bakım işlemleri :

Mısır bitkisi 10-15 cm boylandığında seyreltme yapılır, seyreltmede amaç; ekimde çeşitli riskler göz önüne alınarak fazla tohum atıldığından normal bitki sıklığını sağlamaktır. Seyreltme ile birlikte ilk çapa yapılır. İkinci çapa, bitki 40-50 cm boya ulaştığında boğaz doldurma ve azotlu gübre verme döneminde yapılır.